

PODSTAWY EKONOMII

PROGRAM WYKŁADÓW

I. WPROWADZENIE DO EKONOMII

1. Wprowadzenie do ekonomii. Ekonomia jako nauka.
2. Funkcjonowanie podmiotów w gospodarce narodowej

II. MIKROEKONOMIA

3. Mikroekonomia rynku - popyt, podaż, cena
4. Teoria wyboru konsumenta
5. Funkcjonowanie przedsiębiorstwa
6. Teoria podaży
7. Konkurencja doskonała i monopol jako skrajne struktury rynku
8. Czynniki produkcji. Analiza mikroekonomiczna rynku pracy.

III. MAKROEKONOMIA

9. Tworzenie i podział dochodu narodowego
10. Podstawowe zależności w teorii Keynesa
11. Wzrost i rozwój gospodarczy. Koniunktura gospodarcza.
12. Budżet i polityka ekonomiczna państwa
13. Gospodarka towarowo-pieniężna. Pieniądz i system bankowy.
14. Bezrobocie i inflacja
15. Równowaga ekonomiczna

IV. MIĘDZYNARODOWE STOSUNKI GOSPODARCZE

16. Wymiana międzynarodowa

I. WPROWADZENIE DO EKONOMII

1. Wprowadzenie do ekonomii

- Ekonomia jako nauka
- Mikro- i makroekonomia
- Przedmiot badań ekonomii
- Rachunek ekonomiczny. Zasady racjonalnego gospodarowania.
- Narzędzia analizy ekonomicznej
- Krzywa możliwości produkcyjnych i koszt alternatywny

2. Funkcjonowanie podmiotów w gospodarce narodowej

- Struktura gospodarki narodowej
- Gospodarstwo domowe
- Gospodarstwo rolne
- Przedsiębiorstwo
- Państwo
- Instytucje finansowe

II. MIKROEKONOMIA

3. Mikroekonomia rynku - popyt, podaż, cena

- Popyt, podaż, cena równowagi
- Ceny regulowane przez państwo: ceny minimalne i maksymalne
- Cenowa elastyczność popytu i podaży
- Zależność między utargiem całkowitym a elastycznością cenową popytu
- Dochodowa elastyczność popytu. Prawo Engla.

4. Teoria wyboru konsumenta

- Kategoria użyteczności. Prawo malejącej użyteczności.
- Krzywa obojętności. Prawo malejącej krańcowej stopy substytucji.

- Linia budżetowa konsumenta
- Równowaga konsumenta
- Efekty substytucyjne i dochodowe zmian cen dóbr konsumpcyjnych oraz dochodów gospodarstw domowych

5. Funkcjonowanie przedsiębiorstwa

- Działalność produkcyjna przedsiębiorstwa.
- Rodzaje przedsiębiorstw. Formy własności.
- Cel działalności przedsiębiorstwa. Własność a kontrola nad przedsiębiorstwem.
- Majątek i jego struktura. Kapitał.
- Koszty i ich składniki
- Wynik finansowy i jego podział.
- Źródła finansowania rozwoju przedsiębiorstwa. Kredyty.
- Bilans przedsiębiorstwa. Rachunek wyników.
- Analiza wskaźnikowa bilansu. Rentowność przedsiębiorstwa. Ocena płynności finansowej.
- Koszty w ujęciu ekonomicznym i księgowym.

6. Teoria podaży

- Nakłady a wielkość produkcji. Funkcja produkcji.
- Izokwanta. Praco- i kapitałochłonne techniki produkcji.
- Krótkookresowa funkcja produkcji. Prawo malejących przychodów.
- Koszty stałe i zmienne. Krzywe kosztów produkcji.
- Krótkookresowe decyzje dotyczące wielkości produkcji
 - Optimum techniczne przedsiębiorstwa - minimalizacja przeciętnych kosztów całkowitych
 - Optimum ekonomiczne przedsiębiorstwa - maksymalizacja zysku

7. Konkurencja doskonała i monopol jako skrajne struktury rynku

- Model konkurencji doskonałej. Założenia.
- Krótkookresowe decyzje przedsiębiorstwa przy założeniu doskonałej konkurencji
- Koszty w długim okresie. Korzyści i niekorzyści skali produkcji.
- Długookresowe decyzje przedsiębiorstwa wolnokonkurencyjnego
- Monopol
- Krótkookresowe decyzje przedsiębiorstwa monopolistycznego
- Doskonałe różnicowanie cen w monopolu
- Struktura rynku. Różne formy konkurencji niedoskonałej: konkurencja monopolistyczna, oligopol.

8. Analiza czynników produkcji. Analiza mikroekonomiczna rynku pracy.

- Krzywa jednakowego produktu. Wybór najbardziej efektywnej techniki produkcji.
- Popyt na pracę. Krótkookresowe decyzje przedsiębiorstwa dotyczące zatrudnienia w warunkach doskonałej konkurencji i monopolu. Przypadek monopsonu.
- Podaż pracy. Aktywność zawodowa. Czas pracy.
- Równowaga na rynku pracy. Czynniki kształtujące wysokość płac.

III. MAKROEKONOMIA

9. Tworzenie i podział dochodu narodowego

- Rachunki narodowe
- Przepływy międzygałęziowe
- Ruch okrężny dochodów i wydatków
- Różne kategorie produktu i dochodu narodowego
- Dochód narodowy w ujęciu nominalnym i realnym. Deflator dochodu narodowego.

10. Podstawowe zależności w teorii Keynesa

- Składniki popytu globalnego
- Funkcja konsumpcji. Krańcowa skłonność do konsumpcji.
- Równowaga między inwestycjami i oszczędnościami. Przypadki nierównowagi: luka ekspansywna i depresyjna.
- Mechanizm mnożnika inwestycyjnego
- Równowaga z uwzględnieniem budżetu państwa. Mnożnik zrównoważonego budżetu.
- Podsumowanie. Główne tezy ekonomii keynesowskiej. Interwencjonizm państwowy.

11. Wzrost i rozwój gospodarczy. Koniunktura gospodarcza.

- Wzrost i rozwój gospodarczy
- Czynniki wzrostu gospodarczego
- Cykl koniunkturalny i jego fazy
- Model mnożnika - akceleratora

12. Budżet i polityka ekonomiczna państwa

- Polityka ekonomiczna państwa: fiskalna i monetarna. Instrumenty polityki gospodarczej.
- Budżet państwa. Wpływy i wydatki budżetowe. Nadwyżka i deficyt budżetowy.
- Rodzaje podatków
- Polityka fiskalna
 - Ustalanie wysokości stóp podatkowych. Krzywa Laffera.
 - Wpływ wydatków państwa na koniunkturę gospodarczą
 - Problem deficytu budżetowego. Sposoby jego finansowania i wpływ na inflację.
 - Spór między zwolennikami ekonomii keynesowskiej a monetarystami dotyczący polityki budżetowej państwa
- Polityka monetarna (Szczegółowo zagadnienie to zostanie omówione na wykładzie „Bezrobocie i inflacja. Monetarystyczna teoria inflacji”)

13. Gospodarka towarowo-pieniężna. Pieniądz i system bankowy.

- Gospodarka naturalna i towarowa
- Podstawowe kategorie gospodarki towarowo-pieniężnej (towar, wartość użytkowa i wartość wymienna, pieniądz, cena, rynek)
- Mechanizm rynkowy jako regulator procesów gospodarczych
- Funkcje cen
- Funkcje pieniądza
- Podaż pieniądza. Ilościowa teoria pieniądza Irvinga Fishera.
- Rodzaje pieniądza
- Działalność banków. Kreacja pieniądza przez banki. Rezerwy obowiązkowe.
- Baza monetarna. Mnożnik kreacji pieniądza.
- Rynek pieniądza. Współzależności między popytem na pieniądz, podażą pieniądza i stopą procentową.

14. Bezrobocie i inflacja

- Co to jest bezrobocie i jak je mierzyć?
- Rynek pracy
- Rodzaje bezrobocia (bezrobocie naturalne, frykcyjne, strukturalne, przymusowe, dobrowolne, koniunkturalne, klasyczne)
- Przyczyny bezrobocia - różne ujęcia w znanych teoriach ekonomicznych. Metody walki z bezrobociem
- Jak definiujemy inflację?
- Inflacja popytowa
- Inflacja kosztowa
- Monetarystyczna teoria inflacji. Polityka pieniężna banku centralnego.
 - Wnioski z równania Fishera dotyczące tempa wzrostu podaży pieniądza w obiegu
 - Wpływ polityki monetarnej na inflację i koniunkturę gospodarczą poprzez regulację dopływu i odpływu pieniądza w obiegu
 - Instrumenty polityki monetarnej banku centralnego: stopa procentowa, stopa rezerw obowiązkowych, operacje otwartego rynku, emisja pieniądza
- Krzywa Phillipsa

15. Równowaga ekonomiczna

- Istota i rodzaje równowagi ekonomicznej
- Równowaga makroekonomiczna
- Równowaga w ujęciu keynesowskim
- Równowaga w ujęciu neoklasycznym
- Ogólny model równowagi
- Spór o teorię równowagi ogólnej między szkołą neoklasyczną i keynesowską

IV. MIĘDZYNARODOWE STOSUNKI GOSPODARCZE

16. Wymiana międzynarodowa

- Teoria kosztów komparatywnych
- Bilans płatniczy kraju
- Kursy walut
- Równowaga zewnętrzna. Mechanizm przywracania równowagi.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. **Begg D., Fischer S., Dornbusch R.:** *Mikroekonomia*, PWE, Warszawa 2002
2. **Begg D., Fischer S., Dornbusch R.:** *Makroekonomia*, PWE, Warszawa 2002
3. **Nasiłowski M.:** *System rynkowy. Podstawy mikro- i makroekonomii*, Wydawnictwo Key Tex, Warszawa 1998

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. **Samuelson P.A., Nordhaus W.D.:** *Ekonomia 1 i 2*, PWN, Warszawa 2003 i 2004
2. *Elementarne zagadnienia ekonomii*, praca zbiorowa pod red. R.Milewskiego, PWN, Warszawa 2004
3. **Hal R.Varian,** *Mikroekonomia kurs średni. Ujęcie nowoczesne*, PWN, Warszawa 2002
4. **Burda M., Wyplosz Ch.:** *Makroekonomia*, PWE, Warszawa 1995